

Föremål från Nineve

Iraks kulturarv måste räddas

Under våren har ett arbete pågått med att ta upp kulturförstörelsen under ockupationen och kriget i Irak. Enskilda i föreningen Iraksolidaritet, Föreningen Fjärde Världen och Nätverket mot krig tog initiativ till ett upprop bland museifolk och kulturpersonligheter i Sverige. Uppropet fortsätter och återges här, förkortat. Vill du själv underteckna? Gå in på www.iraksolidaritet.se. Mejla ditt namn till: info@iraksolidaritet.se

Redan före anfallet i mars 2003 kom varningar från forskare och kännare av Iraks kulturarv, både i koalitionsländerna och andra: Ett krig skulle kunna få svåra följder för Iraks forn-

lämningar och övriga kulturarv. Tyvärr besannades dessa farhågor.

Nationalmuséet i Bagdad, med samlingar viktiga för hela världens kulturhistoria, plundrades och skövlades strax efter anfallet 2003. Över 15 000 föremål stals. Bagdad-museet är idag fortfarande stängt i brist på medel och endast en del av föremålen har förts tillbaka.

Från världshistoriska centra som Babylon, Ur, Larsa, Samarra, Hatra, Khinnis och andra platser kopplade till vår civilisations uppkomst, finns rapporter om att allvarlig förstörelse ägt rum. Många av dessa platser har skadats av koalitionsstyrkornas militära aktiviteter, i en del fall för

alltid: Vid Babylon placerades en helikopterplatta och parkeringsplatser. Skyttegravar anlades i arkeologiskt outgrävda områden. /.../.Babylons unika, 2 600 år gamla vägbeläggning krossades av tunga militära fordon. /.../.Ur, de välkända sumeriska lämningarna från cirka 4 000 f Kr, direkträffades av flygbomber på några ställen redan 1991. Idag körs här tunga militära fordon. En militärbas med flyglandningsbana har byggts strax intill. Tanks cirkulerar runt Urs berömda ziggurat-tornområde, dit ett logistikförband förlagts. Det är som att utsätta platsen för en kontinuerlig jordbävning.

Som en följd av att kriget in-

Margareta Alin Hegelund, *chef för Världskulturmuseet i Göteborg*, Margareta Björnstad, *f. d. riksantikvarie*, Bengt O H Johansson, *tidigare ordf. i Kulturarv utan gränser*, Mathias Cederholm, *historiker, Lunds universitet*, Göran Drougge, *gymnasiepedagog*, Jan Hjärke, *professor i islamologi, Lunds universitet*, Olof Kleberg, *tidigare chefredaktör*, Caroline Krook, *biskop i Stockholms stift*, Per Kåks, *f. d. museichef*, Jan-Erik Lundström, *museichef BildMuseet, Umeå*, Patricia Marino, *curator, Medelhavsmuseet*, Sigyn Meder, *pensionerad gymnasielärare*, Eva Myrdal, *arkeolog verksam i Sydasiens på 80- och 90-talen*, Johan Mårtelius, *professor, Kungliga Tekniska Högskolan*, Lennart Palm, *historiker Göteborgs universitet*, Henrik Persson, *kulturvetare, fil. kand.*, Mike Powers, *skolledare på Kungsholmens gymnasium*, Arne Ruth, *publicist*, Faris Alabadi, *dataingenjör*, Khalid Aljasseri, *aktivist, Stockholm*, Ali Alkinnani, *författare, kulturvetare*, Muhammad Alrawi, *allmänläkare*, Muhammad Alwan, *egen företagare*, Aneth Andersson, *Göteborg*, Maria Arnqvist, *bokpresentatör i TV:s kulturprogram*, Anne Behrens, *ekonom*, Anna-Lisa Björneberg, *Mölnlycke*, Carmen Blanco Valer, *ordförande, Utbildning för biståndsverksamhet/UBV, Uppsala*, Håkan Danielsson, *folkbildare, Angered*, Mikael Franzén, *ekonom*, Mats Fahlgren, *bokpresentatör i TV*, Ali Forootan, *Göteborg*, Mattias Gardell, *professor i religionshistoria, Uppsala universitet*, Ban Gased, *tolk, Mölndal*, Birgitta Gustafson, *redaktör, tidskriften Populär Arkeologi*, Hadwan Haddad, *civilekonom*, Helen Hallgren Archer, *intendent, Nationalmuseum*, Eftikhar Hashem, *bildredaktör, Nationalmuseum*, Gada Hashem, *arkitekt, textildesigner*, Maysaloon Hashem, *programkoordinator, Al Jazeera Documentary Channel*, Henrik Hellsten, *Göteborg*, Lena Holger, *förste intendent, Nationalmuseum*, Said Hussein, *historiker, Angered*, Elisabeth Höijer, *bildassistent, Nationalmuseum*, Khalid Jamil, *egen företagare*, Souad Jamil, *islamolog*, Eva Karlsson, *bildassistent, Nationalmuseum*, Nagat Keyk, *familjepedagog, Göteborg*, Gunilla Kindstrand, *kulturjournalist, Hudiksvall*, Kersi Kinnerdal, *Lab/BMA-analytiker*, Eija Kultima, *Moderna Museet*, Anita Lilburn, *språklärare*, K Sivert Lindberg, *författare*, Lars Lindgren, *redaktör, Utbildningsradion*, Staffan Lundén, *arkeolog, Museion/Göteborgs universitet och Högskolan på Gotland*, Sofia Nilsson Altafi, *internationell koordinatör, Hand in Hand*, Gunnar Olofsson, *läkare, Mölndal*, Ola Persson, *pedagog, Solna*, Elise Rappe, *biblioteksassistent*, Malena Rydberg, *gymnasielärare*, Charlotte Svärdström, *Göteborg*, Ingrid Ternert, *Göteborg*, Olof M Unsgaard, *redaktör för tidskriften Ord&Bild* Astrid Wexell, *f d förste antikvarie* Johan Öberg, *f d kulturattaché i Moskva m fl.*

leddes har minst 38 av Iraks, och världens, stora fornlämningsplatser skadats och plundrats; däribland Uruk, Nippur, Nimrud och den forntida staden Isin. Ytterligare tusentals ojämförliga, oskyddade, arkeologiskt intressanta platser kan läggas till /.../ Iraks nationalbibliotek blev allvarligt brandskadat av mordbrännare. Universitetslärare och akademiker i allmänhet flyr från Irak. /.../ Illegal utförsel av föremål och en viss plundring av gravplatser och bebyggelse lämningar förekom redan förut. Nu sker en kraftig ökning på grund av det sönderfall av det civila samhället kriget orsakat. Enligt den förre chefen för museet i Bagdad, Donny George Youkhanna, räcker den särskilda fornlämningspolis som upprättats inte till. Plundrarna är organiserade och ofta beväpnade. De vet att det finns en marknad för dessa antikviteter runt om i världen, främst i Europa och USA.

Nyligen kom också rapporter om ännu en långvarig militär operation från luften och marken mot Iraks andra stad Mosul. Mosul är en historisk, mångkulturell stad med gyllene tempel och mångtusenåriga bevattningsanläggningar. Ruinerna efter det gamla Nineve ligger inom Mosuls stadsmurar.

Nu behöver flera kraftfulla åtgärder vidtas för att motverka all förstörelse och utplundring: – Ingen bör befatta sig med föremål som kan misstänkas ha illegalt utgrävts och utförts eller stulits från Irak./.../ Vi uppmanar museer, antikhandel och samlare att uppmärksamma alla försök till införsel och försäljning av föremål från Irak och meddela detta till behöriga myndigheter.

– Vi uppmanar svenska staten att i FN och Unesco driva frågan om skyddet av det irakiska kulturarvet i enlighet med Unescokonventionen 1970 om skydd av kulturarvet i krig /.../.

– De makter som invaderat Irak måste bekosta återförande och reparation av Iraks stulna och plundrade kulturarv. Vi uppmanar också svenska staten att kraftfullt bidra till återuppbyggandet och återförandet av det irakiska kulturarvet.